

Mededelingen Jan van Arkel

HISTORISCHE VERENIGING
VOOR DE IJSSELDELTA

MEDEDELINGEN BESTUUR, jaargang 23, nr. 4, 5 mei 2026

Hierbij een nieuwe Mededelingen van het bestuur van de Historische Vereniging voor de IJsseldelta 'Jan van Arkel'. Bij vragen, opmerkingen of eventuele nieuwe mededelingen die je wilt doen, neem dan contact op met het bestuur via info@hvjanvanarkel.nl.

Bestuur Historische Vereniging voor de IJsseldelta 'Jan van Arkel'

Herman Broers (vz.), Cor Scheurwater, John Wezenberg, René de Ruiter en Carin de Cloe

KASPER HAAR (71) OVERLEDEN

Kasper Haar te gast bij RTV Oost in 2017.

Zeer onverwacht is op 25 april Kasper Haar overleden. Hij werd 71 jaar. Kasper Haar, een beminnelijk man, was een zeer gewaardeerd en actief lid van onze vereniging.

Kasper Haar werd geboren in Deventer op 18 mei 1954, maar woonde sinds 1962 in Kampen. Hij werd vooral bekend als treinenkenner en publicist over de geschiedenis van het Kamper Lijntje (www.hetkamperlijntje.nl) in het bijzonder en de treinenhistorie van Kampen in het algemeen. Verder was hij enorm liefhebber van orgels, vrijwilliger in de Bovenkerk en schrijver van diverse belangrijke artikelen van historische aard, zowel in de *Kamper Almanak* als in het *Historisch Tijdschrift*. Zo schreef Kasper Haar in de *Kamper Almanak 2023* het omslagartikel over de kunstzinnige Kamper schilder Egbert Jan Bruins (1869-1933), die de stationshal van station Kampen decoreerde, maar ook de oude foyer van de Stadsgehoorzaal en de aula van de Theologische Universiteit aan de Oudestraat.

Kasper Haar is gisteren (maandag 4 mei), na een dankdienst voor zijn leven in de Open Hof met medewerking van Kaspers favoriete koor D.E.V., ter aarde besteld op begraafplaats Bovenbroek. In de *Kamper Almanak 2026* wordt een In Memoriam over Kasper opgenomen.

BEPERKEN AANTALLEN BEZOEKERS VAN MULKENZAAL

Het komt steeds vaker voor dat de (open) lezingavonden van onze vereniging meer bezoekers trekken dan het aantal van 120 mensen die we cfm. de vergunning maximaal in de Johan van

Mulkenzaal van De Stadskazerne mogen toelaten. Dat is prachtig natuurlijk, de vereniging groeit, maar dit plaatst ons ook voor problemen.

We hebben het te bont gemaakt bij drie lezingen met (ver) boven het toegestane aantal mensen (120) in de zaal (Theo van Mierlo, Watersnoodramp 1825: 160, Geraart Westerink, Brunnepe/Berk 180, presentatie WO2-boek Laurens Hooisma 200). De nieuwe eigenaar van de kazerne, de gemeente Kampen, heeft ons bestuur er nu officieel op aangesproken. Terecht natuurlijk, we dienen het aantal mensen in de zaal binnen de perken te houden, maar de vraag is: hoe? Het bestuur broedt hier nu op. Moeten we aanpassingen doen met ingang van het komend seizoen bij te verwachten grote belangstelling?

Zoals:

- **inschrijving via email** vooraf (het open karakter dat we nu juist zo waarderen stopt dan);
- **'halt' aan de poort** (open karakter blijft behouden, maar vol is vol, je kunt voor een dichte deur staan, terwijl je als lid wel betaalt via je lidmaatschap);
- **digitaal toevoegen**, ofwel via een weblink vanaf thuis meekijken of vanuit de naastgelegen zaal meekijken via een videoverbinding;
- **vaker uitwijken naar een grotere zaal** elders in de stad (nadeel: dit is duurder voor de vereniging, en wellicht achteraf niet nodig gebleken).

Het bestuur nodigt de leden uit om hierover mee te denken. Dit kan door de komende weken suggesties te doen via info@hvjanvanarkel.nl. Alle ideeën zijn welkom. Alvast hartelijk dank!

Wat doen we om een te volle zaal te voorkomen?

LEZINGENPROGRAMMA MEI 2026

12 EN 27 MEI: TWEE AVONDEN OVER DE BOVENKERK

Dinsdag 12 mei 20:00 uur, Van Mulkenzaal (zaal open 19.30 uur):

Op de reguliere lezingavond van dinsdag 12 mei (aanvang 20.00 uur) spreekt Eelco Elzenga in De Stadskazerne (Van Mulkenzaal) over de Bovenkerk in de middeleeuwen. Op woensdag 27 mei (19.30 uur) spreekt beeldend kunstenaar Henrie Vogel in de Bovenkerk zelf over de gewelven van het koor van de kerk. Deze tweede lezing organiseren de Vrienden van het Stedelijk Museum samen met HV Jan van Arkel.

Eelco Elzenga

Henrie Vogel

Eelco Elzenga vertelt op 12 mei in **De Stadskazerne** over bijzondere ontdekkingen in de Bovenkerk tijdens de grote restauratie van 1957-1972 die niet of nauwelijks in de vakliteratuur terecht zijn gekomen. Ze brengen veel aan het licht over het functioneren van de Bovenkerk in de middeleeuwen. Uitgangspunt van zijn verhaal zijn de restauratiedagboeken van kunstenaar Wobbe Alkema, destijds bouwopzichter. Oud-Kampenaar Eelco Elzenga was van 1984 tot 2009 conservator, hoofdconservator en adjunct-directeur van Paleis Het Loo in Apeldoorn. Hij is altijd geïnteresseerd gebleven in de geschiedenis van Kampen.

(Let op: maximale aantal plaatsen is 120, vol is vol!)

Woensdag 27 mei 20:00 uur, de Bovenkerk (zaal open 19.00 uur):

(Entree met korting voor leden HV JvA)

Beeldend kunstenaar in Kampen **Henrie Vogel** neemt u op woensdag 27 mei (19.30 uur) in **de Bovenkerk** mee tot onder de gewelven van het koor. Want dat hemelgewelf vertelt 'met ruime mond, Gods eer en heerlijkheid' (Psalm 19). In de middeleeuwen zag men de schepping als een goddelijke orde, opgebouwd volgens maat, getal en gewicht. De bouwmeesters bouwden volgens 'muzikale' verhoudingen, want muziek was geometrie in die tijd, architectuur was muziek in de ruimte. In het gewelf van de Bovenkerk zijn de geometrische verhoudingen van toen toegepast. Henrie Vogel neemt ons mee naar de bouwwijze van destijds, die voor het hedendaagse oog verloren is gegaan.

LET OP:

De lezing van Elzenga op 12 mei is voor leden van HV JvA regulier en dus gratis (max. 120 mensen). Voor de lezing van Vogel op 27 mei in de Bovenkerk geldt een entreprijs van 12,50. Voor leden van HV JvA is het 10 euro. Voor die tweede lezing is aanmelden nodig, via secretaris@vriendenstedelijkmuseumkampen.nl.

Actualisering ledenadministratie van start

Binnenkort start het bestuur van HV JvA met het actualiseren van de ledenadministratie. Voor 'digitale leden' (leden met email en internet) betekent dit dat zij hun persoonsgegevens opnieuw kunnen opgeven via een digitaal formulier (Google Forms). Hiermee brengen wij de administratie volledig up-to-date, zodat contributie-inning, communicatie en verzendingen goed en foutloos kunnen verlopen.

Op veler verzoek bieden wij vanaf dit jaar ook de mogelijkheid tot automatische incasso. Dit is zowel voor onze leden als voor de vereniging een praktische verbetering: betalingen verlopen automatisch en op tijd, er zijn geen herinneringen meer nodig, en het vermindert de administratieve lasten aanzienlijk. De contributie zal jaarlijks in januari geïncasseerd gaan worden (dit jaar in juni) en de kosten voor de *Kamper Almanak* in oktober.

Leden die geen e-mail hebben, krijgen een papieren brief met een papieren formulier dat zij kunnen invullen en terugsturen. Wie dat wil, kan eenvoudig overstappen op digitale communicatie, wat voor zowel de leden als de vereniging de meest efficiënte manier van communiceren is.

In de loop van deze week of uiterlijk begin volgende week ontvangt u over de ledenactualisatie een aparte e-mail of brief met het formulier. Het invullen duurt slechts enkele minuten.

Let op: om te voorkomen dat onze e-mail in uw spamfolder terecht komt, is het verstandig om onze adressen info@hvjanvanarkel.nl en penning@hvjanvanarkel.nl toe te voegen aan uw lijst met veilige afzenders. Wij stellen uw medewerking aan de ledenactualisatie zeer op prijs.

ZALSMAN WALKATE NUTSFONDS OPGERICHT

Met brede steun van de leden is tijdens de Algemene Ledenvergadering van 24 maart het **Zalsman Walkate Nutsfonds** opgericht. Hiermee is een belangrijke stap gezet om de *Kamper Almanak* ook in de komende decennia onder de vereniging zelfstandig te kunnen blijven uitgeven.

Doelstelling is het fonds de komende jaren te laten groeien naar een kapitaal van **€ 150.000 - € 200.000**. Het jaarlijkse rendement op dat kapitaal wordt ingezet om het structurele tekort op de exploitatie van ongeveer € 7.000 op te vangen. HV Jan van Arkel en de firma Zalsman hebben beiden een startbijdrage van €25.000 toegezegd.

U bent hierover eerder geïnformeerd via e-mail en ook via onze website. Daarnaast is ook in de lokale pers uitgebreid aandacht besteed aan de oprichting van Zalsman Walkate Nutsfonds. Voor wie meer achtergrond wil: een **uitgebreidere infobrief** is beschikbaar. **Leden die in een eerdere fase al interesse hebben getoond om aan het fonds bij te dragen, worden binnenkort door het bestuur persoonlijk benaderd.** Wilt u meer weten, een gesprek voeren of de uitgebreide infobrief ontvangen? Neem dan contact op via penning@hvjanvanarkel.nl.

Om het fonds nog beter zichtbaar te maken, worden **aanpassingen aan de website** voorbereid.

TERUGBLIK OP 3^E KAMPER PUBKWIS (OP ZIEN KAMPERS)

Zou uit de *Kamper Pubkwis 2026* (ofwel *Pubkwis op zien Kampers*) die 10 maart plaatsvond, lering getrokken kunnen worden door leden van onze vereniging? En te ontdekken dat het *Kampers* heel goed als levende streektaal kan blijven bestaan? Dat kan heel eenvoudig door die taal te blijven

spreken en je te laten uitdagen door bijvoorbeeld een toets zoals die plaatsvond in de pauze van deze en van een eerdere Pubkwis. En niet gemakshalve je eigen taal en die van 'Medelanders' steeds weer te laten volstoppen met nog een Engels woord of uitdrukking.

De Pubkwis van twee jaar geleden leverde het voorstel op in het vervolg niet meer over 'babyshowers' te spreken, maar over 'dikke boek-feessies'. Is 'dikke boek' een platte uitdrukking? Laat ons maar eens een platte 'dikke boek' zien.

Dit jaar kon een flink aantal bezoekers -in groepen- hun hersens kraken en Standaard Nederlandse woorden of uitdrukkingen scheppen voor enkele woorden of gezegden die al in onze taal geworteld zijn: dat waren 'podcast', 'multitasken', 'update' en 'out of the box'-denken.

Het mooiste woord voor *podcast* was volgens de jury: *kletspraotien*. Een goede uitdrukking voor *multitasken* werd gezien in *praoten en brei'jn*. Het veelgebruikte *update* zou het mooist vervangen kunnen worden door *verväsing*. En de lange Engelse uitdrukking *out of the box-denken* zou kortweg vervangen kunnen worden door *ruum denken*. Geef dat woord alle ruimte, dacht de jury, en koos dat als beste en mooiste nieuwe woord voor een binnengedrongen Engelse uitdrukking.

De behoorlijk gevulde Johan van Mulkenzaal van de Stadskazerne werd ook getest op oude Kamper uitdrukkingen, woorden en wateren, en het herkennen van Kamper straten, gefotografeerd in de jaren dertig; maar welke waren deze nou ook alweer? De foto's logen niet, maar er moest wel wat meer *out of the...* eh, *rumer* naar gekeken worden; het bredere verband gezien worden.

De Taalkringe, onderdeel van onze vereniging, proefde aan het eind van de avond belangstelling voor elk jaar zo'n *Pubkwis op zien Kampers*. Daar gaat de werkgroep over nadenken. Elke keer moet er immers wel een nieuw programma geboden worden. Het aanbod moet steeds *verväst* worden. En dat betekent voor velen vaak *praoten en brei'jn*. En er zal ook weer muziek zijn.

Maar we gaan sowieso voor een vierde editie!

Werkgroep Kamper Taalkringe

!! TIP NIEUWSBRIEF !!

Wij verzenden de Mededelingen altijd naar ruim 700 mensen. Soms zijn er mailservers die de mailing weigeren. Het wisselt steeds, en het zijn er vaak maar een paar, maar steeds wisselende inspanningen op het gebied van cybersecurity zullen hier deels debet aan zijn. Wat kan helpen is om info@hvjanvanarkel.nl aan de contactpersonen van uw mailprogramma toe te voegen.

INLOOPOCHTENDEN STAMBOOM- EN HISTORISCH ONDERZOEK

De werkgroep genealogie helpt je graag bij het onderzoek naar jouw (familie)geschiedenis. Iedere eerste zaterdag van de maand is er van 10.00 - 13.00 uur een inloopochtend in het Informatiecentrum van het Stadsarchief Kampen.

Planning van de inloopochtenden tot het einde van het jaar:

Zaterdag 6 juni 2026 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 4 juli 2026 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 8 augustus 2026 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 5 september 2026 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 3 oktober 2026 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 7 november 2026 – (10:00 – 13:00)

Zaterdag 5 december 2026 – (10:00 – 13:00)

SPREEKUUR EN OPENSTELLING JvA-BIBLIOTHEEK

Vertegenwoordigers van de JvA-werkgroepen genealogie, documentatie en beeld zijn voor beantwoording van vragen of ondersteuning van onderzoeken in principe **iedere week op vrijdagmorgen van 9:30 tot 12:30 uur** aanwezig in de JvA- kamer op de 2e verdieping van de Stadsazerne. Ook onze, in de JvA-kamer aanwezige, bibliotheek kan daar dan geraadpleegd worden.

COLOFON

Bestuur:

voorzitter Herman Broers

secretaris René de Ruiter

penningmeester John Wezenberg

vicevoorzitter Cor Scheurwater

algemeen lid Carin de Cloe

website <http://www.hvjanvanarkel.nl>

Facebook <https://www.facebook.com/historischeverenigingjanvanarkel/>

e-mail info@hvjanvanarkel.nl ledenadministratie penning@hvjanvanarkel.nl